

Jubileumcongres 11 april 2015

Vergaderstukken deel 2

versie 7 april 2015

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	4
2.	Definitief programma	9
3.	Behandeling ingediende resoluties 11 april 2015	
-	werkwijze	11
-	verdeling resoluties over de deelsessies	12
-	volgorde behandeling resoluties plenair	12
-	resoluties	13

1a. Locatie en route

Locatie

DeFabrique
Westkanaaldijk 7
3542 DA Utrecht (Maarssen)
www.defabrique.nl

We maken gebruik van ingang **35**.

Routebeschrijving en bereikbaarheid

Auto

U treft een routebeschrijving aan op www.defabrique.nl/route
Parkeren is gratis op het parkeerterrein van DeFabrique. Mocht het terrein vol zijn, dan wordt u doorverwezen naar een nabijgelegen parkeerterrein.

Openbaar Vervoer

DeFabrique is gelegen op een afstand van 1.200 meter van NS station Maarssen.
Kijk voor het openbaar vervoer vanaf uw huis naar DeFabrique op www.9292ov.nl

Lopend van station Maarssen naar DeFabrique

- Verlaat het station via de uitgang 'Westkanaaldijk' (zijde van het Amsterdam Rijn Kanaal)
- Ga in de richting van Utrecht langs het kanaal, houd het kanaal aan uw linkerzijde
- Ga onder twee bruggen door
- U vindt DeFabrique aan uw rechterhand op nummer 7

Pendeldienst Maarssen NS - DeFabrique

Het is ook mogelijk om vanaf station Maarssen de CDA-pendelbus te nemen. Deze kunt u vinden bij de uitgang aan de 'Westkanaaldijk' (kanaalzijde van het station) van Maarssen NS. De pendelbusjes rijden tussen 09.00-18.30 uur. Hier zijn voor u geen kosten aan verbonden.

1b. Inhoudelijke informatie

Vergaderstukken

Bijgevoegd treft u deel 2 van de vergaderstukken aan, met daarin opgenomen de **definitieve** agenda. Mochten er in de tussentijd onverhoopt nog wijzigingen plaatsvinden, dan ontvangt u ter plekke een nieuwe agenda.

Deel 2 van de vergaderstukken ontvangt u zaterdag bij binnenkomst, deel 1, met daarin informatie over de deelsessies, informatie over de verkiezing van de bestuursleden, het verslag van het congres van 8 november 2014, met daarbij opgenomen de stand van zaken resoluties voorgaande congressen, moet u zelf meenemen.

Stemrecht partijcongres

U hebt stemrecht als u op of voor 13 februari 2015 lid bent geworden en uw verschuldigde contributie voor 2014 uiterlijk 20 maart 2015 heeft voldaan. Leden die na 1 september 2014 lid geworden zijn, hoeven geen contributie over 2014 te betalen.

Aanvragen spreektijd

Er hoeft vooraf geen spreektijd aangevraagd te worden. U kunt zich melden bij één van de zaalmicrofoons, waar u van de voorzitter het woord krijgt.

Verkiezing voorzitter

Na de voordracht van Ruth Peetoom door het partijbestuur op 19 januari jl. hebben zich de afgelopen weken geen tegenkandidaten gemeld. Daarmee is de voordracht definitief en zal Ruth Peetoom op het CDA voorjaarscongres van 11 april opnieuw worden verkozen als CDA voorzitter.

Verkiezing bestuursleden

Het CDA partijbestuur heeft maandagavond 19 januari 2015 de voordracht bekend gemaakt voor verschillende vacatures in het dagelijks bestuur en het landelijk partijbestuur. Uit de 15 ontvangen sollicitaties worden 6 kandidaten voorgedragen voor de functies van penningmeester, DB-lid Internationale Zaken, DB-lid Ledenwerving en ledenbinding en het partijbestuurslid Grote steden.

In de vacature van penningmeester Dagelijks Bestuur is voorzien in een enkelvoudige voordracht voor een tweede termijn van de huidige penningmeester, **Bart van Meijl**.

Voor de vacature van het DB-lid Internationale Zaken worden voorgedragen:

- **Jeroen Alting von Geusau**, directeur NS (Beek en Donk)
- **Efstathios Andreou**, diplomaat ministerie van Buitenlandse Zaken (Rotterdam)

Voor de vacature van DB-lid Ledenwerving en ledenbinding worden voorgedragen:

- **Hans Démoed**, manager lokale overheid (Alphen a/d Rijn)

- **Pieter-Jan van Zanten**, directeur (Dalfsen)

Voor de vacature van 'vrijgekozen lid Grote Steden' wordt de huidige portefeuillehouder **Alwin de Jong** voorgedragen voor een tweede termijn.

Op pagina 36-38 van deel 1 van de vergaderstukken treft u informatie over de kandidaten aan.

Tijdens het plenaire politieke ochtenddeel zullen alle kandidaten zich kort presenteren op het podium.

Alle stemgerechtigde leden ontvangen bij binnenkomst een stembiljet voor de verkiezing van de bestuursleden. Deze kunnen tot 13.15 uur ingeleverd worden in de stembus bij de aanmeldbalie of bij de uitgang van de plenaire zaal.

Indienen resoluties

Uiterste datum indienen resoluties was **donderdag 26 maart** uiterlijk 10.00 uur.

De resoluties staan sinds dinsdag 7 april, einde middag, op de site, www.cda.nl/partijcongres

Behandeling resoluties

De discussie over de resoluties vindt plaats tijdens twee deelsessie tussen 09.45-11.15 uur. Rond 15.00 uur, tijdens het plenaire politieke middagdeel, wordt over de resoluties gestemd.

De verdeling van de resoluties over de sessies is als volgt:

Deelsessie Resoluties 1: zaal 21, DeJutekelder (BG):

1, 2, 3, 9 en 10.

Deelsessie resoluties 2: zaal 24, DeMeelzolder (1e etage):

4, 5, 6, 7 en 8

Bekrachtiging kandidatenlijst Eerste Kamer

Half december 2014 is de advieslijst met gewaarmerkt stembiljet aan de gemeentelijke afdelingen verzonden.

Tot uiterlijk woensdag 11 maart 2015 konden de gemeentelijke afdelingen hun stem uitbrengen over de advieslijst door het retourneren van een ingevuld stembiljet aan het landelijk CDA-bureau.

De uitslag van deze stemming is vastgesteld onder toezicht van een onderzoekscommissie bestaande uit burgemeester Sjaak van der Tak en advocaat Jan de Visser en heeft geleid tot een definitieve kandidatenlijst.

Tijdens het huishoudelijk deel van het partijcongres zal de door de afdelingen vastgestelde lijst gepresenteerd worden, met het verzoek deze te bekrachtigen.

1c. Organisatorische informatie

Toegangskarten, stemboekjes, lunchkarten en dinerkarten

Er worden geen karten en stukken meer toegestuurd.

U ontvangt in de week van 6 april via de mail uw bevestiging. Deze moet u meenemen en laten zien bij één van de balies in de ontvangsthal. Daar ontvangt u vervolgens uw stemboekje, toegangskart en lunchkart

Deelsessies

Voor de deelsessies hebt u geen toegangskarten nodig, maar let op: vol = vol.

Voor de deelsessie over Kunst- en cultuurbeleid moet u zich van tevoren aanmelden via wi@cda.nl

Vergeet niet om u ook aan te melden voor het partijcongres.

Stands

Tot 14.00 uur staan in de cateringruimtes Loods 6 en Loods 7 stands van het CDAV, het CDJA, de CDA Senioren, de Bestuurdersvereniging, het Wetenschappelijk Instituut, het Steenkampinstituut, de EVP, de Basisgroep Sociale Zekerheid, het Duurzaamheidsberaad en Kleurrijk.

Daarnaast zal tevens het boek "Mooie Barend", de biografie van oud-premier Barend Biesheuvel (ARP en CDA), worden verkocht voor een speciale congresprijs van € 5,00. U kunt deze biografie alleen contant afrekenen, er is geen mogelijkheid om te pinnen.

Catering

Consumpties zijn de hele dag voor eigen rekening.

Alle consumpties moeten met munten worden afgerekend. Deze munten zijn voor € 2,50 per stuk te koop.

U kunt de munten kopen in Loods 6. U kunt deze contant afrekenen of pinnen.

Lunch

Indien u via het aanmeldformulier een lunch hebt besteld en hebt betaald ontvangt u bij aankomst op het partijcongres uw lunchkart. Hebt u wel een lunch besteld, maar nog niet betaald, dan kunt u deze alsnog betalen bij de kassa bij de aanmeldbalies. U kunt deze contant afrekenen of pinnen. Hebt u geen lunch besteld, dan kunt u tussen 12.45-13.15 uur bij de kassa vragen of er nog bonnen over zijn.

De lunch vindt plaats in Loods 5, 6 en 7, tussen 12.45-13.30 uur.

We bieden drie verschillende lunches aan:

1. Tosti & Soep
2. Frietjes & Snack
3. Wraps & Garnituur

De kosten voor een lunch bedragen € 12,50 p.p., incl. een muntje voor een drankje bij de lunch.

Borrel

De borrel na afloop van het partijcongres vindt plaats in Loods 5, 6 en 7 tussen 17.00-18.00 uur.

Indien u nog vragen heeft over het congres, dan kunt u contact opnemen met de CDA-ledendesk, 070-34 24 820 of via de mail: leden@cda.nl.

2. Definitief programma

Deelsessies eerste ronde 09.45 - 11.15 uur

1. Resoluties 1
2. Resoluties 2
3. Expertmeeting Kunst- en Cultuurbeleid
4. Dialoog.nu
5. Visiegroep: Defensie
6. Documentaire Om de Oude Wereldzee, aflevering 1

Politiek deel I 11.30-12.45 uur

1. Welkom
2. Wilhelmus
3. In memoriam
4. Meditatief moment
5. Verkiezing voorzitter
Officiële bekrachtiging voordracht door Partijcongres
6. Speech Partijvoorzitter
7. Afscheid Bestuursleden
8. Presentatie kandidaten bestuur
9. Speech Fractievoorzitter

Pauze, lunch 12.50 - 14.30 uur

Deelsessies tweede ronde 13.15 - 14.20 uur

1. Statuten
2. Visiegroep: Duurzame ontwikkeling
3. Ontwikkelingssamenwerking
4. Visiegroep: Onderwijs & Jeugd
5. Documentaire Om de Oude Wereldzee, aflevering 2

Huishoudelijk Deel 14.30 - 14.50 uur

1. Welkom
2. Ingekomen stukken
3. Vaststellen verslag 8/11/2014
4. Uitslag verkiezing bestuursleden
5. Vaststellen kandidatenlijst Eerste Kamer

Politiek Deel II

14.50 - 16.30 uur

1. Uitreiking Frans Woltersprijs
2. Aanbieden rapport werkgroep Armoede
3. Behandeling resoluties
4. 35 jaar CDA

Borrel

16.30-18.00 uur

3. Behandeling resoluties

Werkwijze

Algemeen

Tot 26 maart 10.00 uur heeft voor 25 individuele leden, voor gemeentelijke en provinciale afdelingen en voor CDJA en CDAV de mogelijkheid open gestaan resoluties in te dienen. Hiervan is in totaal 10 keer gebruik gemaakt. De resoluties zijn door het Dagelijks Bestuur van een preadvies voorzien. De discussie over de resoluties zal in twee deelsessie plaatsvinden tussen 09.45-11.15 uur. De besluitvorming over alle resoluties vindt plaats vanaf ca. 15.00 uur tijdens het plenair politiek middagprogramma.

Een overzicht van de volgorde waarin de resoluties behandeld zullen worden treft u op de volgende pagina aan.

Werkwijze behandeling resoluties in de deelsessie

Bij de resoluties zal eerst de indiener in de gelegenheid worden gesteld het woord te voeren, gevolgd door de zaal. Daarna zullen de partijvoorzitter of de fractievoorzitter het preadvies nader toelichten. Eventueel krijgen vervolgens de indiener en de partijvoorzitter of de fractievoorzitter nogmaals kort het woord.

Werkwijze behandeling resoluties plenair

Gezien het aantal ingediende resoluties zal tijdens de plenaire behandeling in de middag de spreektijd van de deelnemers aan de discussie beperkt zijn. Om ervoor te zorgen dat het zowel voor de sprekers als voor de zaal duidelijk is hoeveel spreektijd er nog rest, zal gebruik gemaakt worden van een voor iedereen zichtbare spreektijd klok.

Na de bespreking in de deelsessies worden de resoluties, waarover nog discussie bestaat (bijv. vanwege een preadvies 'niet overnemen'), in het plenaire middagdeel besproken.

De voorzitter zal u bij een stemming vragen uw stemboekje omhoog te steken. Indien er geen duidelijke meerderheid is, zal de voorzitter u vragen een stembiljet uit het stemboekje in te leveren bij de medewerkers. De voorzitter bepaalt welke kleur stembiljet gebruikt gaat worden.

De stembiljetten worden vervolgens geteld en de voorzitter zal daarop de uitslag bekend maken.

Behandeling in deelsessies:

Deelsessie Resoluties 1:

Zaal 21: DeJutekelder (BG)

Met Ruth Peetoom, Sybrand Buma en Rutger Ploum:

Resoluties 1, 2, 3, 9 en 10

Deelsessie Resoluties 2:

Zaal 24, DeMeelzolder (1e etage)

Met Pieter van Geel, Mona Keijzer en Rixt Meines

Resoluties 4, 5, 6, 7, 8

Volgorde van behandeling plenair

nr.	Indiener	Resolutie	Preadvies
1	Zuid-Holland	Herziening belastingstelsel	Overnemen
2	CDJA	Constitutionele begrotingseis	Niet overnemen
3	CDJA	TTIP onderhandelingen	Overnemen
4	Flevoland	Energietransitie	Overnemen
5	DB	Meer aandacht voor MM in Internationale Samenwerking	Overnemen
6	CDJA	Sta op tegen geloofsvervolging	Overnemen
7	Adelaar c.s.	Bestrijding zeemeeuwen	Niet overnemen
8	CDJA	Maatschappelijke dienstplicht	Overnemen
9	Breeuwsma c.s.	Ledenwerving	Overnemen
10	CDJA	Lid-wint-lid	Overnemen

1. **Resolutie: herziening belastingstelsel**

Indiener: CDA Zuid-Holland

Het CDA Partijcongres bijeen in Utrecht op 11 april 2015

A. Constateert dat:

- De economie voorzichtig aantrekt, maar dat het herstel kwetsbaar is en velen nog niet heeft bereikt;
- Dat de belasting- en premiedruk te hoog is;
- Het CDA het kabinet er consequent toe aangespoord heeft hierin verandering te brengen;
- Dat in dat kader ook het huidige belastingstelsel dient te worden herzien wordt onderschreven;
- Het CDA in een reeks van voorstellen en rapporten heeft aangegeven dat het huidige belastingstelsel te ingewikkeld is en negatief uitpakt voor de modale en tweemaal modale inkomens.

B. Overweegt dat:

- De regering uitgeregeerd lijkt, maar nog wel een ambitie heeft geformuleerd ten aanzien van de herziening van het belastingstelsel;
- Een werkelijk ambitieuze herziening van het belastingstelsel om een breed draagvlak vraagt in zowel parlement als samenleving. Het moet daarbij gaan om het geheel van de maatregelen en niet enkel om sommige onderdelen hiervan;
- Voor het geaccepteerd krijgen van deze hervorming het huidige kabinet niet kan volstaan met steun van de partijen die tot nu toe een gedoogrol meenden te moeten spelen.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA een herziening van het belastingstelsel noodzakelijk vindt;
- Het CDA waar mogelijk aangeeft hoe deze stelselherziening in haar ogen het beste vorm kan krijgen;
- Steun van het CDA voor een belastingstelsel mede afhankelijk is van de het totaal van de maatregelen en niet enkele onderdelen ervan. We doen het goed of we doen het niet;

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

2. **Resolutie: Constitutionele begrotingseis**

Indiener: CDJA

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarssen

A. **Constaateert dat:**

- Diverse Europese landen een grondwettelijke eis hebben die bepaalt dat er niet meer mag worden uitgeven dan er aan inkomsten binnenkomt (begrotingsbalans). Het betreft onder andere Zwitserland (2001), Duitsland (2009), Oostenrijk (2011), Italië (2012) en Slovenië (2013);¹
- Nederland dergelijke (grond)wettelijke eis niet kent;
- De enige norm waar Nederland aan gebonden is de 3%-norm uit het groei- en stabiliteitspact is;²
- Het 3% meer uitgeven dan er aan inkomsten binnenkomen geen begrotingsbalans is.

B. **Overweegt dat:**

- Begrotingsbalans en degelijke overheidsfinanciën geïnspireerd door rentmeesterschap een typisch christendemocratisch streven is;
- Een begrotingsbalans van origine een doelstelling is van het groei- en stabiliteitspact;
- Door actualiteiten, electorale druk en gebrek aan politieke durf vrijwel alle opeenvolgende kabinetten structureel méér uitgeven dan er aan inkomsten binnenkomen waardoor de overheid uitdijt en de staatsschuld toeneemt;
- De rente die over de staatsschuld betaald moet worden daarmee ook gestaag is gegroeid, terwijl dit zeker met het oog op de toenemende kosten in de toekomst door o.a. vergrijzing 'weggegooid geld' is;
- Een constitutionele eis de beste waarborg biedt om los te komen van de waan van de dag en begrotingsbalans tot norm te stellen;
- Er enkele uitzonderingen opgenomen dienen te worden in deze constitutionele eis;
- Er duidelijke overgangstermijnen gesteld moeten worden waarop de constitutionele eis van kracht wordt gelet op de impact en complexiteit. Zo is bijvoorbeeld in Duitsland het besluit in 2009 genomen, maar wordt deze 'pas' vanaf 2016 geëffectueerd;
- De constitutionele eis niet enkel geldt voor de rijksoverheid, maar eveneens voor de decentrale overheden.

C. **Spreekt uit dat**

---

¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Balanced_budget_amendment

² http://www.europa-nu.nl/id/vh7doublkozq/stabiliteits_en_groeipact

- Het CDA voorstander is van een constitutionele eis tot begrotingsbalans die geldt voor alle overheden in Nederland;
- Op basis van een doorrekening de precieze invoerdatum na aannname vastgesteld moet worden zodat een verantwoorde transitie mogelijk is;
- De constitutionele eis enkele uitzonderingen moet kennen, namelijk ten tijde van oorlog, ernstige depressie, tijdens een noodtoestand en tijdelijk opschortend bij een meerderheid in de Tweede Kamer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Niet overnemen

-Het CDA was, is en blijft een groot voorstander van het streven naar begrotingsevenwicht. In tijden van crisis hebben we Europees afgesproken om dan een terugval toe te staan naar maximaal 3% begrotingstekort en afspraken om dan weer snel naar een evenwicht of -liever nog- een overschot te bewegen. Een begrotingsbalans in de grondwet vastleggen zou grote consequenties met zich meebrengen, omdat het de mogelijkheden beperkt om een crisis adequaat te bestrijden. Bij economische tegenslag (lichter dan de in het dictum genoemde 'ernstige depressie') zou het bijvoorbeeld zo kunnen zijn dat een regering binnen een jaar bijvoorbeeld 10 tot 20 miljard zou moeten bezuinigen. Het doorvoeren van structurele hervormingen en hierbij een substantiële bezuinigingsopbrengst realiseren, vraagt vaak jaren. Het verplicht halen van een begrotingsbalans kan dan alleen bereikt worden met zeer zware lastenverhogingen. Dat is iets waar het CDA absoluut geen voorstander van is.

-Met de, ook door het CDA gesteunde, Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) heeft een regering al instrumenten in handen om de overheidsfinanciën ook op decentraal niveau niet uit de hand te laten lopen. Echter, de expliciete eis uit de resolutie om ook lagere overheden aan een grondwettelijke eis te laten voldoen druist in tegen de subsidiariteitsgedachte van het CDA. In de afgelopen jaren zijn er vele succesvolle voorbeelden geweest van (CDA) gedeputeerden, die overtollige middelen van de verkoop van energiebedrijven hebben gebruikt voor het structureel versterken van de regionale economie. Het aannemen van deze resolutie zou dat in de toekomst voorkomen en dat is zeer onwenselijk.

3. Resolutie: TTIP-onderhandelingen

Indiener: CDJA

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarsse

A. Constateert dat:

- handelsbeleid een kerntaak is van de Europese Unie;
- er sinds juli 2013 onderhandeld wordt over een vrijhandelsakkoord tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie – het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP)³;
- het akkoord 40% van het wereldwijde bruto nationaal product zou omvatten⁴;
- het akkoord tot een economische groei van zo'n 500 euro per Europees huishouden per jaar zou kunnen leiden⁵;
- de onderhandelingen voornamelijk gericht zijn op het wederzijds erkennen en/of gelijktrekken van elkaars productiestandaarden en regulatie – importheffingen zijn immers al laag⁶;
- de Europese regulatie op het gebied van voedselveiligheid veel strikter is dan die in de Verenigde Staten – met name op het gebied van genetisch gemodificeerde organismen;
- de TTIP-onderhandelingen tot nu toe weinig transparant zijn verlopen en het democratisch gehalte van de onderhandelingen beperkt is⁷;

B. Overweegt dat:

- publieke gerechtigheid een kernwaarde is van het christendemocratisch gedachtegoed en dat deze waarde onder meer inhoudt dat machthebbers verantwoording afleggen aan degenen die met de uitoefening van hun macht te maken hebben⁸;
- er zorgen bestaan onder Europese burgers over mogelijke verlagingen in Europese standaarden op het gebied van voedselveiligheid⁹;
- veel (Amerikaanse) corporaties desalniettemin stevig lobbyen voor een versoepeling van de Europese regulatie op het gebied van voedselveiligheid¹⁰;

³ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152462.pdf

⁴ Ibidem.

⁵ Ibidem.

⁶ Ibidem.

⁷ <http://www.ombudsman.europa.eu/nl/press/release.faces/en/54636/html.bookmark>

⁸ https://www.cda.nl/fileadmin/Organisaties/Visiegroepen/Publicaties/Program_van_Uitgangspunten_CDA.pdf

⁹ Zie bijvoorbeeld: <http://rt.com/news/223723-ttip-gmo-protest-berlin/>

¹⁰ <http://www.theguardian.com/environment/2014/sep/05/eu-gm-food-imports-us-canada>

C. Spreekt uit dat

- de democratische legitimering en verantwoording van de TTIP-onderhandelingen aan het Europees parlement nadrukkelijker dient te gebeuren;
- bij toekomstige onderhandelingen over vrijhandelsakkoorden de Europese Commissie het onderhandelingsmandaat als goedgekeurd door de Raad Buitenlandse Zaken direct openbaar dient te maken;
- publiek toegankelijke lijsten moeten worden aangelegd met alle aan de onderhandelingen gerelateerde documenten om zo de transparantie te vergroten;
- De EU haar standaarden op het gebied van voedselveiligheid onder geen beding dient te verlagen tijdens onderhandelingen over vrijhandelsakkoorden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

4. Resolutie: Energietransitie

Indiener: CDA Flevoland

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarssen

A. Constateert dat:

- De Rijksoverheid en de provincies mede in het kader van de Europese klimaatdoelstellingen een akkoord hebben gesloten over het realiseren van 6000 MW op land en 4000 MW op zee (101 PJ) operationeel windvermogen in 2020;
- In de toelichting op het akkoord is aangegeven dat het geforceerd doorzetten van projecten contraproductief werkt en dat voor het reserveren van meer ruimte voor wind op land en zee op lokaal en provinciaal niveau maatschappelijk en politiek draagvlak hard nodig is;

B. Overweegt dat:

- In toenemende mate in de media signalen verschijnen over het afbrokkelen van het vereiste maatschappelijk draagvlak en het ontstaan van bestuurlijke spanningen tussen betrokken overheden (provincies en gemeenten);
- Niettemin wordt vastgehouden aan de bouw van windparken op land en op zee, waarvoor vele - uiteindelijk door de belastingbetaler opgebrachte - subsidies beschikbaar worden gesteld;
- Het op dit moment nog niet mogelijk is de duurzame energiedoelstellingen te behalen zonder windenergie;
- Op deze wijze vasthouden aan de uitvoering van het (wind)energieakkoord een doel op zich zelf lijkt te worden zonder oog voor de zeer snelle technische ontwikkeling van nieuwe vormen van duurzame energie opwekking, waardoor Nederland in vergelijking met andere landen inmiddels bijna het laagste percentage aan hernieuwbare energie heeft bereikt.

C. Spreekt uit dat:

- Een snellere transitie naar een breder palet van duurzamere energie dringend noodzakelijk is en dat dit, politieke moed en een duidelijke koerswijziging vergt, evenals;
- Een kennis- en innovatiebeleid dat bevordert dat kansrijke, duurzame energieopties versneld marktrijp worden.
- Een aanvulling van het energieakkoord, aangaande de nieuwe en tot meer rendement leidende mogelijke duurzame energie opwekking en de daarmee samenhangende subsidiestromen, geboden is;

- Meer nadruk dient te worden gelegd op innovatie in samenwerking met alle bij duurzame energieopwekking betrokken partijen en maatschappelijke organisaties

D. Verzoekt het Partijbestuur.

- Hiervoor binnen de diverse CDA-geledingen (waaronder de Tweede Kamerfractie en de visiegroep duurzaamheid) een tot snelle en concrete politieke voorstellen leidende discussie op gang te brengen

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

5. Resolutie: Meer aandacht voor maatschappelijk middenveld binnen Internationale Samenwerking

Indiener: Dagelijks Bestuur

Het Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarssen

Constaateert dat:

- dit kabinet verder bezuinigt op internationale samenwerking, in het bijzonder ten koste van duurzame ontwikkeling via het maatschappelijk middenveld;
- dit zichtbaar wordt met de bekendmaking van de Strategische Partnerschappen op gebied van Pleiten en Beïnvloeden, waarbij een aantal maatschappelijke organisaties (NGO's) met een zeer forse financiële teruggang in korte periode te maken krijgt;
- hierdoor jarenlange opgebouwde kennis, ervaring en lokale netwerken, waarop ook de overheid en bedrijfsleven kunnen bouwen, verloren dreigen te gaan.

Overweegt dat:

- maatschappelijke organisaties een unieke rol spelen door te opereren in fragiele staten en conflictgebieden, te werken aan verbetering van de rechtspositie en bestaanszekerheid van velen in lage en middeninkomenslanden, door een waakhondfunctie uit te oefenen en mondiaal burgerschap te bevorderen;
- Het Nederlandse medefinancieringsstelsel een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld op vele plekken wereldwijd;
- deze rol duurzame ontwikkeling, vanuit de samenleving en dichtbij de betrokkenen zelf, nauw aansluit bij het christendemocratische gedachtengoed;
- indien de trend van versterking van de maatschappelijke organisaties in het Zuiden (lage en middeninkomenslanden) zich doorzet, zij in toenemende mate zelf in staat zullen zijn hun fondsen te werven;
- de rol van Noordelijke organisaties belangrijk is, maar zich verschuift naar naar die van makelaar, verbinder en kennisbron, maar dat deze rol wel sterk onder druk staat door de bezuiniging.

Spreekt uit dat:

- Nederland blijft investeren in internationale samenwerking via versterking van het maatschappelijk middenveld;
- de regering de financiële instrumenten (tenders) snel openstelt en toegankelijker maakt voor NGOs;
- de regering op korte termijn een overgangsfonds instelt om kapitaalvernietiging in deze mate te voorkomen zodat er een verantwoorde transitie kan plaatsvinden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

6. **Resolutie: Sta op tegen geloofsvervolging**

Indiener: CDJA

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarssen

A. Constateert dat:

- In veel landen christenen hun leven niet zeker zijn door vooral aanslagen van islamitische terreurgroepen;¹¹
- Er recent door de extremistische terreurgroepen als Boko Haram in Noord Nigeria, Al Shabaab in Somalië en ISIS in Irak en Syrië andere landen duizenden christenen en andere religieuze minderheden vermoord zijn;¹²
- In het geval van structurele onderdrukking of uitroeiing van een (minderheids)groep gesproken wordt van genocide;¹³
- Nederland een lange traditie kent wanneer het gaat om godsdienstvrijheid en tolerantie van andersdenkenden;
- Internationale druk kan helpen om de positie op christenen en minderheden te verbeteren en geweld jegens hen te voorkomen; maar deze internationale druk vaak gericht is op incidenten die aandacht in het nieuws krijgen.¹⁴

B. Overweegt dat:

- De christendemocratie staat voor de bescherming van minderheden, vooral deze in nood;
- In de christendemocratie internationale solidariteit en publieke gerechtigheid centraal staan;
- Iedereen ter wereld zijn of haar geloof in vrijheid uit moet kunnen dragen, zoals opgesteld in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens;¹⁵
- Nederland vanuit zijn traditie van godsdienstvrijheid en tolerantie voorop zou moeten lopen in het staan voor godsdienstvrijheid en bestrijden van vervolging van christenen en andere religieuze minderheden;

---

¹¹ <https://www.opendoorsusa.org/christian-persecution/world-watch-list/>

¹² <http://www.nu.nl/buitenland/3941428/boko-haram-overvalt-christelijk-dorp.html>,

<http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/3827071/2015/01/10/Boko-Haram-zaaitverderf-in-Nigeria.dhtml>, <http://www.nu.nl/buitenland/3846653/christenen-vlucht-in-irakstrijders.html>,

<http://www.elsevier.nl/Juist/blogs/2013/7/Christenvervolging-in-moslimlanden-1299750W/>

¹³ <https://www.om.nl/onderwerpen/internationale/vragen-antwoorden/>

¹⁴ Een voorbeeld is het, door uitoefening van internationale druk, voorkomen van de dood van Meriam Ibrahim in Soedan. <http://www.amnesty.nl/nieuwsportaal/nieuws/meriam-ibrahim-uit-sudan-is-vrij>.

¹⁵

<http://www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/universele-verklaring-de-rechten-de-mensuvrm-volle-dige-tekst>

- Het huidige kabinet en de voormalig minister van Buitenlandse Zaken, Frans Timmermans, te weinig op de bres zijn gaan staan tegen christenvervolging;¹⁶
- Erkenning van het gaande zijn van structurele vervolging of genocide het ingrijpen van de internationale gemeenschap bevordert;
- Niet slechts incidenten en excessen leidend mogen zijn in de bestrijding van christenvervolging en maar er structurele aandacht moet zijn voor de onderdrukking van christenen en andere religieuze minderheden.

C. Spreekt uit dat

- Het CDA vindt dat de Nederlandse overheid bestrijding van vervolging van christenen en andere religieuze minderheden samen met het streven naar godsdienstvrijheid tot speerpunt in buitenlands beleid moet maken;
- Er financiële sancties benut moeten worden tegen de landen waar vervolging plaatsvindt; zoals door middel van stoppen of beperken van handelsmissies of ontwikkelingshulp;
- De Nederlandse overheid samen met onder andere Europese partners adequaat beleid moet voeren op dit onderwerp, zoals door middel van inzet op internationaal onderzoek, internationale veroordeling en berechting van daders.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

---

¹⁶ CDA Tweede Kamerlid Omzigt vroeg eerder via een Kamerbrief aandacht voor christenvervolging door vragen te stellen aan toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, Frans Timmermans. In deze brief vroeg hij reactie op de lijst van Open Doors. Minister Timmermans stelt geen prioriteit aan christenvervolging en trekt daar geen consequenties uit. Tevens ontkende minister Timmermans een tijd de structurele vervolging van christenen in Syrië en was uiterst terughoudend met het benoemen van de daden van ISIS als genocide.
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/02/01/kamerbrief-over-de-rang-lijst-christenvervolging-van-opendoors.html>.

7. Resolutie: Bestrijding zeemeeuwen

Indieners: Adelaar c.s.

G. Adelaar, CDA Alkmaar, CDA Leiden, A. Mourik, C. Beumer, D.G. Heeringa, E. Hollestelle, G. Jongeneel, H. van der Molen, H. Adriaanse, J. Beumer, J. Kuijt, J. Kosten, J. Verstoep, J. Harinck, J. Waanders, J. Terpstra, M. Neuteboom, M. Migo, M. Simons, N. Aangeenbrug

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Maarssen

A. Constateert dat:

- Zeemeeuwen landinwaarts oprukken;
- Zeemeeuwen stedelingen uit hun slaap en van de arbeid houden met weerzinwekkend gekrijs en dat dit leidt tot psychische en lichamelijke noden en zware schade aan 's lands economie;
- Zeemeeuwen vuilniszakken¹⁷ openrijten met hun gekromde gele snavels, afval door de straten slingeren en mensen belagen;
- Zeemeeuwen wegens hun vervuiling van historische stadscentra en hun vunzige vreetgewoonten door kenners worden aangeduid als vliegende ratten;
- Zeemeeuwen desondanks beschermd worden door de Europese Vogelrichtlijn en de Flora- en faunawet;

B. Overweegt dat:

- Zeemeeuwen thuishoren bij de zee;
- De overheid, gezien vanuit de CDA-uitgangspunten publieke gerechtigheid, solidariteit, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid, niet bedoeld is om burgers dwars te zitten maar om hen in vrijheid te laten leven;
- Het te zot voor woorden is vliegende ratten te beschermen, terwijl lopende ratten mogen worden bestreden;

C. Spreekt uit dat

- Het ontstaan van etensresten en het op straat en bij het afval belanden daarvan uit alle macht voorkomen dienen te worden;
- De aan waanzin grenzende bescherming van zeemeeuwen zo spoedig mogelijk opgeheven wordt;
- Burgers wordt toegestaan zeemeeuwen die zich bevinden in steden op verantwoorde wijze te verdrijven;
- Ontwikkeling van gerichte zeemeeuwenbestrijdingsmethoden wordt gestimuleerd, mede middels een der subsidiepotten die dit land rijk is;

---

¹⁷ In veel binnensteden is het werken met afvalcontainers schier onmogelijk.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Niet overnemen

Deze problematiek is een lokale en regionale aangelegenheid. Het lijkt beter en effectiever deze resolutie op een provinciale algemene vergadering in te dienen.

8. Resolutie: maatschappelijke dienstplicht

Indiener: CDJA

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarsse

A. Constateert dat:

- De geopolitieke situatie drastisch veranderd is door bijvoorbeeld de opkomst van ISIS en de oorlog in Oost-Oekraïne, en daardoor de versterking van de krijgsmacht hoog op de agenda staat;¹⁸
- Vraagstukken over integratie van allochtone jongeren en solidariteit tussen generaties actueel zijn;
- Eenzaamheid onder ouderen een groot probleem is;¹⁹
- Het CDA in het verkiezingsprogramma uit 2012 pleit voor de maatschappelijke stage, maar deze helaas is opgeheven door het kabinet-Rutte II;²⁰
- Partijleider Sybrand Buma recent in diverse media heeft gepleit voor het invoeren van een maatschappelijke dienstplicht.²¹

B. Overweegt dat:

- De christendemocratie solidariteit tussen generaties en gespreide verantwoordelijkheid hoog in het vaandel heeft staan;
- Deelnemen aan de samenleving niet alleen rechten maar ook plichten kent;
- Een sterke krijgsmacht, die in staat is eigen grondgebied te verdedigen en missies uit te voeren en verankerd is in de samenleving, van groot belang is;
- Eenzaamheid onder ouderen en de veranderingen in de (ouderen)zorg vragen om creatieve oplossingen;
- Algemeen wordt aangenomen dat de maatschappelijke dienstplicht disciplinerend werkt en nuttig kan zijn voor de opvoeding en integratie;²²

---

¹⁸

<http://www.volkskrant.nl/dossier-gastcolumn/de-tijd-om-lacherig-te-doen-over-defensie-is-voorbij~a3850960/>,

¹⁹ <https://www.ouderenfonds.nl/onze-organisatie/feiten-en-cijfers/>

²⁰ Zie het CDA verkiezingsprogramma pagina 20:

https://www.cda.nl/fileadmin/CDA/Documenten/CDA_Verkiezingsprogram_2012-2017.pdf, en het bericht van het afschaffen van de maatschappelijke stage:

<http://www.iederwijs.nl/maatschappelijke-stage-binnenkort-niet-meer-verplicht/>

²¹ http://www.telegraaf.nl/binnenland/23188982/Verplicht_in_dienstverlening_.html,

[http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3905670/2015/03/15/Buma-maatschappelijke-dienstlicht-invoeren.dhtml](http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3905670/2015/03/15/Buma-maatschappelijke-dienstplicht-invoeren.dhtml),

<http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/cda-leider-buma-pleit-voor-invoering-maatschappelijke-dienstplicht>

²² <https://www.cda.nl/fileadmin/Organisaties/WI/2007%20MEI%20Zo%20ver%20de%20wereld%20strekt4.pdf>, p. 83-84

C. Spreekt uit dat

- Er in Nederland een maatschappelijke dienstplicht ingevoerd moet worden voor jongeren. Deze dienstplicht kan uitgevoerd worden bij de krijgsmacht, in een zorginstelling of in andere maatschappelijke sectoren.²³

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

---

²³ Deze dienstplicht mag geen verdringing van banen op de arbeidsmarkt tot gevolg hebben. De intentie van de maatschappelijke dienstplicht is het stimuleren van betrokken jongeren, niet het creëren van goedkope arbeidskrachten. In de uitvoering van de dienstplicht moet dan ook rekening gehouden worden met de taken die jongeren mogen doen. Zo is er in het geval van de militaire dienstplicht bijvoorbeeld te denken aan werkzaamheden met betrekking tot bijvoorbeeld nationale inzet en sociaal-humanitaire doeleinden, en in de zorg aan ondersteunende taken als schoonmaken, gesprekken voeren, boodschappen doen etc.

9. Resolutie: Ledenwerving

Indiener: Breeuwsma c.s.

R. Breeuwsma, B. Gardeniers, L. Essoussi, C. Merkuur, C. Laenen, A. van den Herik, A. van den Berg, K. de Jong, D. Ramnath, M. Haverkamp, R. Doorn, M. Groot, H. Res, T. Wierenga-Posthumus, M. de Fonkert, M. Shahsavari, C. Zandberg, M. Waanders van den HOek, D. Foekens-Rietveld, G. Dupont, A. Jacobs, D. Heijnen, K. Verbeek, F. Buijs, W. Postma, M. de Blaeij, T. Eigenhuis, M. Joosen, S. de Roy van Zuidewijn-Rive, M. Kip, A. Veerman, A. Bom-Lemstra, L. Dijk, M. Stolk, A. Meinderts-Goinga, M. Vogelaar, J. Beugelsdijk, D. Gerts, A. de Vogel, C. Moerman, H. Bodifée, F. von Meijenfildt, L. van Gelder, M. 't Hart, R. Vrugt, B-J. Walvraven, C. Kremer, L. la Riviere, A. Dekkers, P. Rijken, H. Nieweg, L. Botman, M. van Huizen, D.S. de Vries, B. Kemp, L. Harthoorn, B-J. Butijn, R. van Aalst, D. Versteeg, I. Zwinkels.

A. Constateert dat:

- de leden de basis van de partij zijn;
- onlangs bekend werd dat het CDA nog maar 53.107 leden heeft;
- het CDA in 20 jaar vrijwel gehalveerd is qua ledenaantal (-50.000 leden);
- deze ontwikkeling zorgwekkend is voor de toekomst van de partij;
- de ledencontributie een substantieel deel uitmaakt van de begroting, onder andere om activiteiten van de vereniging mogelijk te maken;
- de ledenwervingsactiviteiten van de afgelopen jaren geen verandering hebben gebracht in de afname van het ledenaantal;

Ledenaantal CDA					
bron: Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen					
jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal
1995	100.442	2002	78.000	2009	68.102
1996	94.412	2003	79.000	2010	67.592
1997	91.000	2004	73.500	2011	65.905
1998	89.000	2005	73.000	2012	61.294
1999	86.000	2006	69.000	2013	59.126
2000	82.000	2007	69.560	2014	56.310
2001	80.000	2008	69.200	2015	53.107

B. Overweegt dat:

- leden de basis zijn van een goed draaiende vereniging en deze poule aan het opdrogen is;
- het CDA alleen als volkspartij kan functioneren door een brede verankering in de samenleving;
- zonder nieuwe leden het steeds lastiger zal worden om goede volksvertegenwoordigers te vinden die het CDA in de gemeente, provincie, waterschappen, landelijk of in Europa kunnen vertegenwoordigen;
- mensen zich nog steeds willen binden aan een vereniging maar duidelijker willen zien wat voor hen de toegevoegde waarde van een lidmaatschap is;
- veel verenigingen zoeken naar nieuwe manieren van ledenwerving- en ledenbinding;

C. Roept het partijbestuur op:

- een stevig, strategisch en meerjarig ledenwerfprogramma te starten;
- waarbij nieuwe vormen van ledenwerving en -binding prioriteit hebben;
- waarbij inzet wordt gepleegd op ledenwerving onder doelgroepen;
- waarbij ruimte wordt geboden voor regionale differentiatie en maatwerk;
- dit programma in lijn te laten lopen met het landelijke HRM- en scoutingbeleid van de partij;
- over een jaar de eerste resultaten te presenteren aan het congres;

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

Het feit dat dit congres twee resoluties zijn ingediend over het onderwerp ledenwerving en ledenbinding toont aan dat onze leden dit erg belangrijk vinden. Het dagelijks bestuur deelt de urgentie die uit beide resoluties spreekt. Vanuit deze gedachte is afgelopen najaar één plaats in het dagelijks bestuur speciaal gereserveerd voor ledenwerving & ledenbinding. Het nieuwe Dagelijks Bestuurslid zal op het congres van 11 april door de leden worden gekozen.

11. Resolutie: lid-wint-lid

Indiener: CDJA

Het CDA Partijcongres op 11 april 2015 bijeen te Utrecht/Maarssen

A. Constateert dat:

- Het aantal leden van politieke partijen al jaren een dalende trend laat zien, waarbij anno 2015 het totaal aantal leden onder de 300.000 ligt;²⁴
- Het CDA de grootste ledenpartij is met veel actieve leden, maar eveneens al jarenlang te maken heeft met een kleiner wordend ledenbestand;²⁵
- Een van de grondleggers van het CDA, de ARP, is ontstaan vanuit de samenleving met de steun van meer dan 450.000 burgers;²⁶
- CDA congressen een plek zijn voor participatie in de partijdemocratie, ontmoeting en gezelligheid.

B. Overweegt dat:

- Politieke partijen een volksbeweging moet zijn gedreven door idealen, en het onwenselijk is dat ze verworden tot bestuurdersmachines;
- Actieve leden dragers zijn van een politieke partij en betrokken leden de interne partijdemocratie versterken;
- Het CDA als partij het aan haar geschiedenis en aard verplicht is om een grote en diverse ledenpartij te zijn;
- Gespreide verantwoordelijkheid een van de kernprincipes is van het CDA;
- In de huidige samenleving een lidmaatschap van een politieke partij niet meer vanzelfsprekend is en nieuwe vormen van ledenwerving en –binding overwogen moeten worden;
- Het lidmaatschap van het CDA vaak ontstaat door middel van persoonlijk contact met een kennis, vriend(in) of familielid die lid is van de partij;
- Het CDJA een goed voorbeeld is van de toepassing van het ‘lid-wint-lid’ principe.

C. Spreekt uit dat:

- Het CDA een brede volkspartij met een groot aantal leden uit de gehele samenleving moet zijn;
- Het CDA een strategische visie moet ontwikkelen op ledenwerving en -binding op de lange termijn;

---

²⁴ <http://dnpp.ub.rug.nl/dnpp/themas/leden/gezamenlijk/1950-2012>,

<http://www.nrc.nl/nieuws/2015/02/25/aantal-leden-politieke-partijen-zakt-tot-onder-300-duizend/>

²⁵ http://dnpp.ub.rug.nl/dnpp/pp/cda/leden/per_jaar

²⁶ Een grote rol in de oprichting van de ARP speelde het beroemde volkspetitionnement. Abraham Kuyper bracht meer dan 450.000 handtekeningen bij elkaar voor de steun aan het bijzonder onderwijs. Deze mobilisering van burgers mondde uit in de oprichting van de eerste Nederlandse politieke partij.

- Ieder CDA-lid dat het volgend congres bezoekt een niet-lid meeneemt naar het congres, om diegene kennis te laten maken en lid te laten worden van onze partij.

En gaat over tot de orde van de dag.

Preadvies DB:

Overnemen

Het feit dat dit congres twee resoluties zijn ingediend over het onderwerp ledenwerving en ledenbinding toont aan dat onze leden dit erg belangrijk vinden. Het dagelijks bestuur deelt de urgentie die uit beide resoluties spreekt. Vanuit deze gedachte is afgelopen najaar één plaats in het dagelijks bestuur speciaal gereserveerd voor ledenwerving & ledenbinding. Het nieuwe Dagelijks Bestuurslid zal op het congres van 11 april door de leden worden gekozen.